

Kemény Manó cégnél

kaphatók; használt hengerek, siksziták, tararók, triók, felbontógépek, felvonók, valamint az összes malomfelszerelési cikkek, u. m.: hevederek, serlegek, fogaskerekek, sodronyszövetek, lámpabél, filc, csi, szilazsókóanyag, lakkvázon, szjak, szjiviasz, ragasztó stb. Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2536/1

Reform dara- és darcetiszítógép 2x300 és 2x350 mm méretben raktárról azonnal kapható. **Rácz Armin és Társa**, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Eladó 1 darab 2/7-es dupla Ganz hengerek új garattal és új szekrényvel, 1 drb dupla, legkisebb fajta Oser hengerek és 1 drb 38 centis golyóscsapágyas, függőköves daráló. A gépek mind nagyon jókarban vannak. Ifj. Telegdi János, Pécsudvard, u. p. Kozármisleny. 7462

Aspirátor taár, smirgli köpenyes hámozógép, dupla Reform daratisztító, négyrészes és hatrészes, szabadonlengő felsőteleglyemhajtású sikszita a legmodernebb kivitelben és az összes malomszükségleti cikkek azonnali szállításra jutányos áron kaphatók. **Fáber Sándor** malomfelszerelési vállalat, Budapest, Nagyutadi Szabó-utca 23. fld. 20. 2880/1

Tányéros detasőrök modern, szimpla és dupla kivitelben kaphatók. **Rácz Armin és Társa**, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521

Idősebb minden tekintetben képzett főmolnár és perfect malomszerelő asztalos, keres 3-4-5-járatú vízi vagy villanyal hajított, életképes malmot bérletbe, ahol csuvarozni nem kell. A malombhoz lakás kell. Ajánlatokat a malom részletes leírásával bérösszeg és egyéb feltételek megjelölésével kérem, esetleg életképes malombérletre is árusítok. **Radvány Sándor**, Solt, Pest megye. 9589

Golyóscsapágyakat malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával, javítunk. Új golyóscsapágyakat, csapágyházakat legelőszobban szállítunk: **Solyomossy és Tsa**, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 6. 469

Graepel-féle függő tengelyes sikszita meghajtószekrényt nagyon jutányosan kapható. Azonkívül 80, 90, 100 mm gyűrűskenő csapágyak és kuplungok. Nem tűzjel mentett. **Kohut Adolf** vastelepe, V., Váci-út 36. 2542/3

Malomkövek darálásra és kőrésre, valamint öndeszőző mőkővek francia kvarehből minden méretben kaphatók. **Kann és Heller Rt.**, 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190

Bérbeadom bevonulás és egyéb családi okokból iparigazolvány nélkül Zalában, hat község legközelebbi, jóforgalmú, szivógázotormeghajtású, ötjártatú, jól felszerelt, sikszitás, esuvarmentes malmot óvadékkal. Személyes megkeresést más elfoglaltság miatt vasárnap, Herceg József malomtulajdonos, Zalabaksa. 9639

Eladó malomgépek: gyári új Emag vasszekrényes 22/80 kombinált hengerek, Ganz 12, Oser 11 egyszerű hengerek, 600 literes Pohl-féle Francis TURBINA, 1600 literes Pohl-féle turbinaszabályozó, 220 voltos; 2,65 Kw dinamó, eredeti Monarch-daráló, Reform daratisztító 400 mm, 51 tömlős nyomófilter, sárospatáki malomkövek, 6 számú triór, 9/14 tartálékhangerek, kővasrészek, függőgömbök, szjítáreszék, Korund darcetáló, felbontógépek, Dufour-szilaszelyek, külföldi bronzszövetek, hevederek, serlegek, Wolfner gepszjak, szerszámok, valamint az összes malmi cikkek raktárról. **HOFFMANN ERNO** műszaki nagykereskedés, Szombathely, Széll Kálmán-u. 23.

Német Molnáriskola Dippoldiswalde-Sa.
Városi felsőbb szakiskola. Molnárak számára 3 félév, malomépítők részére 4 félév. Vizsgák állami ellenőrzés mellett. Felügyelet alatt próbamalom és laboratórium. Tanrend díjmentes.

Eladó malomok:

Dunántúl: Kételemeles, modern turbinás, 5-járatú, 7 hold telken, vasútiállomástól fél kilométerre. Ára 105.000 pengő. (3537). Kételemeles, héljáratú turbinás kétszobás lakással, 8000 ól telken. Ára 180.000 pengő. (3539). 50.000 lakostól városi központjában hatjártatú turbinás malom, fűrdőszobás lakással. Ára: fele 40.000 pengő, az egész 80.000 pengő. (3472). Háromelemeles, 13 automatikus járatú 4 szobás, fűrdőszobás lakással. Ára 250.000 pengő, részben búzaértékben hitelezve. (3531). 7-járatú malom egyhármadrésze 50.000 P. Kis patákmalom, adulesapós vízikerekkel 500 négyzetgözl telken 10.000.— pengő. (3544). — **Alföldön:** 1938-ban épült 16-járatú malom 5 szobás modern lakással 200.000 pengő. (3561). Darálómalom 3 hold területen 2 szobás lakással 16.000 pengő, felével átvehető. (3549). Darálómalom házsal együtt 31.000.— pengő. (3515). — **Felvidéken:** 16-járatú, nagyvárosi szomszédságában, vasútiállomással, 300.000 pengő. (3564). 12-járatú modern malom, modern olajjűvelű kenderterővel, 16 éves épület. 160.000.— pengő. (3563). 13 automatikus járatú, 70 lóerős, turbinás meghajtással. Felének az ára 125.000.— pengő. 3354. — **BÉRELTÉK:** Dunántúl 4-járatú vizimalom fagázomotor kisegítőerővel. Bér 3500 P. (3524). — **Alföldön:** Búzas- és darasköves malom 5 éves bérlete átadó. Felszerelés átveendő 7500 pengőért. Bér 40 mázsa vegyes. (3523). 16-járatú malom. Bér 400 mázsa búza. (3561/1). 1938-ban újonnan szerelt 10-járatú, bér 300 mázsa. (3512). 8-járatú malom, bér 500 mázsa. (3494). 14-járatú, bér 200 mázsa (3431). **Felvidéken** 16-járatú malom, évi bér 500 mázsa búza (3417). **Keresek** 5-tonnás kétfogatú gumikerekű kocsi. — **FISCHHOF SÁNDOR** malomközvetítő. Szekszárd. Alapítva 1912. Erdeklődésnél 160 fillér levélbélyeg mellékelendő. **Eladó** 32-kalapácsos Medicáo, darabartállyal összekötő csövezetekkel. Ára 1300 pengő. (3346). 9638

Daráló és paprikamalom, 11-járatú, sürgősen eladó vagy bérbeadó. Szeged, Vásárhelyi sugárút 71-76. — **Erdeklődni** lehet Schmidt Józsefnél, Kassa, Búbics Zsigmond-utca 2 9626

Köleshántoló parafa aljazattal, 44 collos forgókövel azonnal eladó. Értekezni lehet Nagy Mihály malomtulajdonosnál, Hódmezővásárhely. 7509

Malombérletet keresek részére. **Fáber** malomszerelési vállalkozó, Budapest, Nagyutadi Szabó-utca 23., földsz. 20 2880/a

2/7 3/8, 9/14, 29/60, 25/60, 25/80, 29/100, 29/80 kételemes vasszekrényes hengerek használt állapotban eladók. **Kemény Manó**, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/5

Eladó igen jókarban levő, dinamó 110/160 v., 18/11,5 amp., 2 kw. Megtekinthető: Somogyi malomban, Horváth Sándor, Kaposvár, Ezredév-utca 9 7503

Eladó 1500x280x130 szjítáreszék, golyóscsapágyas dinamó 110/160 v., 18/11,5 amp., 2 kw. Megtekinthető: Somogyi malomban, Horváth Sándor, Kaposvár, Ezredév-utca 9 7503

Malmot keresek vételre másféltől három vagonost, peskőrvénykét, lehetőleg 60-80 km körzetben belül. Komoly ajánlatokat részletes adatokkal „Kézpénzfizető 9656” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 9656

Mátyás-zúzógép Zelenski féle exterrá erősségű szabadalmazott, kalapácsos, alig használt. M. I. IV. jeltű, ipari és mezőgazdasági célra, 8,2 m, 140x6 mm körömszikkjal eladó. **Lustig Gyula**, Budapest, V., Kanonca József-utca 21. Telefon: 113-951. 7506

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhető, javíthatók garancia mellett. **Kékő István**, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Szivógázmotorok 16 HP és 20 HP, teljesen új, Fried-gyártmányú, stabil, eladók. **Kun Lajos** vasárúgyár, Miskolc. 8440

Greno vagy Monarch-darálót 400-500 mm köpmérettel megvételre keresek. **Takács Géza** malombérlő, Sárkeresztés, u. p. Moha. 7510

Kiadó 8-járatú, 3 község malma, évi bér 50 mázsa búza. **Erdőbényei Hengermalom**, Erdőbénye. 7502

Faipari gépek eladók: 900 mm átm. nehéz Langfelder golyóscsapágyas szalagfűrész, fűrészeszételőgép, 500 mm Kirchner golyóscsapágyas vastagságyegység, készköszőrülőgéppel. **Csiha-malom**, Hajdúnánás. 9649

Kombinált koptató smirgliköpenyvel, törrel, teljesen új, eladó. **Kemény Manó**, Budapest, V. Akadémia-utca 21. 2836

E C O N O M CSIGATRIÓR
5 menetes, raktárról azonnal szállítható
KARCZG ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Lázár-u. 13

RYMORZ LAJOS HAT. ENG. VILL. VÁLLALAT
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 50. SZ. TELEFON: 291-755

ALKALMI HIRDETÉSEI:
VESZ, ELAD, CSERÉL MINDENMEMŐ ÜZEMGÉPEKÉT
Gatter 24 collos, Höcker félstabil 35 HP, 138 HP Diesel (gázüzemre is), négyoszlopos prések, esztergapadok, szalagfűrészgépek, kombinált gyalugép, erdőöllő-lyukasztó stb.

ALKATRÉSZEK SZJÍTÁRCSÁK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM
TELEFONSZÁM: 115-459

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖN
ingatlanokra I., II. helyre és építkezésekre évi 6% kamattal
ÖNÁLLÓ MOLNÁROKNAK
kedvező feltételű kölcsönök hosszabb lejáratra is magántőke-késként. — **F. SZABÓ, ny. főköfőnök, SZEGED, Ooroszlán-u. 6**

Nincs többé szjicszás!
Ha gyanta helyett pár csepp „BERTURIN”
tapadó szjikenőcsöt használ. 1 kg pótol 3-4 kg gyantát. Használható mindenféle szjijkhoz.
Ára 7.20 pengő kilogrammonként.
BERTA KÁROLY SZJIKENŐCSKÉSZÍTŐ SZOLNOK, ATTILA-UTCA 5. SZÁM.

Órellenőrzőóra
és azok tartozékai: papírszalag vagy számlap, könyv, írás kules, doboz, börtök állandóan raktáron. — **ÓR- ÉS AUTÓÓRAK**, valamint kilométerjelzők szakjavító műhelye
ÓRÁSIPIR Schvarcz Testvörök aranyéremmel kitüntetett órásmesterek Budapest, VI., Podmaniczky-u. 59. Tel: 129-634 Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadjunk

KREISLER MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT KFT.
Budapest, XIII., Főthi-út 34. (Váci-út mellett) Tel.: 291-691
BAKTARJELENTÉS GYÁRILAG JAVITOTT, HASZNÁLT MALOMGÉPEKRŐL:

Bühler motor tarár, 800 mm széles, Ganz-gyártmányú tarár, 600 mm széles, Graepel-gyártmányú tarár, 1000 mm széles, lábakkal, Triór, 3-as számú, Besser Rentábel, 2-es és 3-as számú, Német gabonahegyező- és hámozógép, Graepel 2-es gabonahegyező- és hámozógép, EMAG önműködő nedvesítógép, EMAG nyomó porszűrőgép 85x120, 80x120, 90x120 tömlővel, Léglézáró, 120 mm-es, Daráló malomjártat, malompaddal, előítéttel, Dupla malomjártat malompaddal, előítéttel, daruval, Ganz faszekrényes 21-es és 22-es hengerek, Ganz faszekrényes 22x343 szimpla hengerek, Ganz faszekrényes 22x175 szimpla hengerek, Ganz faszekrényes 22x175 dupla hengerek, Ganz faszekrényes 25x100 dupla hengerek, EMAG szimpla és dupla detasór, Seck dupla detasór, Radiálisza egyszerű és dupla, Rázószita, nagy és kicsi, Centrífugalszita, EMAG egyszerűes, szjivezetős, szabadonlengő sikszita 14 darab 2500x1500 mm kerettel, Sikszita, szjivezetős, szabadonlengő, 30 darab 800x1600 mm kerettel, Seck sikszita, „Márta” hajtóművel, 22 darab 920x1600 mm kerettel, ÁGK, vasfőkeretes sikszita, „Márta” hajtóművel, 26 darab 800x1600 mm kerettel, ÁGK, vasfőkeretes sikszita, „Márta” hajtóművel, 26 darab 920x1600 mm kerettel, Seck egyszerű reform, ventilátorral, 600 mm-es kerettel, EMAG dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm-es kerettel, Német típusú új daratisztítógép, 350 mm-es keretekkel, Exhaustor, különböző méretek, Lisztkeverőgép 1000 és 2000 mm-es, Csigatörő 1000 és 1800 mm-es, Ganz kombinált rovátkológép 1000 mm-es hengerekhez, „MÁRTA” szabadonlengő sikszitahajtómű háromféle nagyságban.

Mentesítő határozat ellenében
gép-, gőzhenger- és motorolajat
azonnal szállítok
Kívánatra igénylő-úrlapot beküldökl
Ifj. MAGURANYI JENŐ
TRAKTOLIN
olaj és vegyipari termékek
Budapest, VI., Andrassy-út 78. Tel.: 122-510

Ha használt gépet akar venni, vagy feleslegessé vált géped el akarja adni forduljon bizalommal
Kemény Manó
céghez,
Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

A valódi svájci
SZITASELYEM
100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szjtálóképességet és a nyílások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ. SEIDENGAFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

Megjelent a Magyar Molnár Könyvtár IV. kötete
Az új forgalmiadó rendelet malomipari vonatkozásai
Ára: 5— pengő.
Megrendelhető kizárólag **MAGYAR MOLNÁROK LAPJA** kiadóhivatalánál.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETESI ÁRAK:
1942 JANUÁR 1-TŐL:

ÉVI ÉVRE 20.— P. FÉLÉVRE 10.— P. NEGYEDÉVRE 5.— P

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők.

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekkiszámja száma: 11.456

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált.

Nagyhirdetések ára, egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget!

A vámdarálás, az árpa és zab vámořlásának rendezése

Kukoricát, árpát és zabot csak természetbeni vámért szabad darálni, a természetbeni vámot a Hombárnak be kell szolgáltatni.

Árpa és zab vámořlását kenyérgabona helyett engedélyezi az új rendelet.

A Budapesti Közlöny október 27-i számában a malomipar életét szabályozó újabb nagyfontosságú rendelet jelent meg. A rövid, de ugyanakkor világos és határozott rendeletet az alábbiakban közöljük:

A m. kir. minisztérium 6.130/1942. M. E. számú rendelete az árpa, zab és kukorica darálására, valamint az árpa és zab őrlésére vonatkozó egyes rendelkezések tárgyában.

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. tc. 112., 113. és 212. §-aiban foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. (1) Malmoknak (daráló üzemeknek) árpát, zabot és kukoricát bér munkában darálni (zúzni) csak természetben számított díj (vám) ellenében szabad.

(2) A malom (daráló üzem) tulajdonosa (felelős vezetője) köteles minden hónap 5. napjáig az előző hónapban szedett vámkeresetét a Hombárnak, mint a Futura gabonagyűjtési főosztályának (Budapest, V., Bécsi-u. 2. sz.) bejelenteni és azt a Hombár által kijelölt bizományosnak a hatóság által megállapított áron minden hónap 15. napjáig megvételre felkínálni.

(3) A malmoknak (daráló üzemeknek) a jelen rendelet végrehajtásával kapcsolatban szükséges ellenőrzéséről a pénzügyminiszter a közellátásügyi miniszterrel egyetértéssel gondoskodik.

2. §. (1) Árpát és zabot őrlni csak kenyérgabona vámořlási szelvénye ellenében szabad. Vámořlásra csak annyi árpát és zabot szabad elfogadni, amennyi kenyérgabona vámořlására a vámořlási szelvény jogosít. Árpának és zabnak a kenyérgabonajegy vámořlási szelvénye ellenében való őrlésére egyebekben a 110.410/1942. K. M. sz. rendeletnek (Budapesti Közlöny 1942. évi szeptember hó 27-i 219. száma) a kukorica vámořlására vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Árpát és zabot takarmányozási célra őrlni tilos.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései a kereskedelmi őrlésre nem terjednek ki.

A fenti rendelet nagyon sok vitás kérdést rendezett és megszüntetett egy teljesen bizonytalan helyzetet. A szerkesztőségünkhöz nap-nap után érkező levelekből állapítottuk meg, hogy egy teljesen zavaros helyzet volt pl. a vámdarálás terén, mert volt nem egy olyan község, amelyik megtiltotta a malomnak, hogy a vámdarálást természetbeni darálási vámért végezze.

Most, az új rendelet kötelezően előírja a természetbeni vámot és megszünteti a pénzért való darálást.

A jövőben tehát minden malom és minden darálómalom csak természetbeni vámért végezheti a kukoricának, árpának és zabnak a darálását. Hasonló az eset természetesen ak-

kor is, ha a malom vegyes terményt darál. A vámdarálás díjára vonatkozó rendelkezés még nem jelent meg, de megjelenése legrövidebb időn belül várható. Amint illetékes helyről tájékoztattak bennünket, a vámdarálás díja 8% és 1% porlás lesz. Szó van arról is, hogy a Kárpátalján és Erdélyben egy százalékkal magasabb lesz a vámdarálás díja.

Ki kell emelnünk itt is azt, hogy a vámkeresménnyel a malmok nem rendelkeznek szabadon, hanem azt be kell szolgáltatni a Hombárnak, illetőleg a Hombár által kijelölt bizományosnak. A Hombár bizonyára gondoskodni fog arról, hogy az ország vámdarálással foglalkozó malmjai és a darálóüzemek a vámkeresmény bejelentéséhez szükséges nyomtatványokat kellő időben megkapják.

Reméljük azt is, hogy a Hombár törekedni fog egy egészen egyszerű, világos, könnyen kiölthető és könnyen kezelhető bejelentési és nyilvántartási rendszer bevezetésére. Nem szabad elfelejteni, hogy az ország területén cca 8-10.000 vámdarálóüzem működik, ezeknek legnagyobb része egészen egyszerű, sokszor írni-olvasni alig tudó emberek kezében van s ezen kisüzemek részére nem lehet a közérdek sérelmének veszélye nélkül semmiféle szövevényes bejelentési rendszert előírni. Számolni kell a Hombárnak azzal is, hogy a cca 4000 malomnak a fele egészen egyszerű emberek által vezetett kisebb malom, vagy patakmalom, amelyek azonban aránylag jelentős mennyiségű vámdarálást végeznek.

Az árpa és zab vámořlése.

Egy korábbi rendelet, melyet lapunk október 3-i számában közöltünk és ismertettünk, már engedélyezte a kukorica vámořlását. Az ország helyzete szükségessé tette azt, hogy az árpa és a zab vámořlése is engedélyeztessék.

Egészen természetes, hogy az árpa és a zab

vámořlése — éppen úgy, mint azt a kukorica vámořlásánál is szabályozták — csak a gabonajegy vámořlási szelvénye ellenében, tehát kenyérgabona helyett történhetik.

A fentebb közölt rendelet 2-ik §-a utal a kukoricarendelethez, azzal, hogy kenyérgabona helyett árpából és zabból is ugyanannyit szabad felőrlni kenyérgabona helyett, mint amennyi kukorica felőrlését engedélyezte a korábbi, a kukorica vámořlására vonatkozó rendelet.

Minthogy pedig a kenyérgabonajegy 20 kg-os vámořlási szelvényére 30 kg kukoricát szabad felőrlni, a 15 kg-os szelvényre 22 kg-ot, a 10 kg-os szelvényre pedig 15 kg-ot, nyilvánvaló, hogy az árpa és zab őrlésénél is ugyanez a helyzet.

Tehát a kenyérgabonajegy 20 kg-os szelvényére 30 kg, a 15 kg szelvényére 22 kg, a 10 kg-os szelvényre 15 kg árpát vagy zabot szabad felőrlni.

A kukoricarendeletnél az őrlési díj is szabályozást nyert akként, hogy a kukorica őrlésénél ugyanaz a vámořlási díj szedhető, mint a kenyérgabonak őrlésénél.

A kukoricánál tehát az a helyzet, hogy darálni csak természetbeni vámért, őrlni csak pénzért szabad.

Noha az árpa és zab őrlési díjának rendezésére vonatkozó rendelet még nem látott napvilágot, a rendelet erre vonatkozó rendelkezése alapján kétségtelen, hogy az árpa és a zab vámořlási díja — hasonlóan a kenyérgabonak és kukorica őrlésénél érvényes szabályokhoz — pénzben nyer megállapítást.

Az árpánál és zabnál is az a helyzet tehát, hogy darálását csak természetbeni vámért, vámořlását csak pénzért szabad végezni.

Mindaddig, amíg az őrlési díjra vonatkozó rendelkezés nem jelenik meg, az árpa és zab vámořlását végző malom akkor jár el jóhiszeműen, ha ugyanazt a vámořlási díjat szedi, mint ami a kukorica, illetve a kenyérgabonak őrlésénél meg van engedve.

Nincsen rendelkezés a kiőrlési százalék tekintetében, tehát ez a vámořlított és a malom szabad egyezkedésének tárgyát képezi.

Kiemelendő a rendeletről, hogy a takarmányozási célokra sem zabot, sem árpát nem szabad őrlni. Célja ennek a rendelkezésnek az, hogy ezen a módon ne lehessen megkerülni, azt az alapelvet, hogy a takarmányozás céljaira feldolgozandó zab és árpa vámkeresménye természetben biztosíttassék az ország takarmányellátásának igen fontos céljaira.

A rendelet szigorú büntető szankciókat ír elő azokkal szemben, akik azt nem tartják be, de véleményünk szerint, nem ezek a büntető szankciók azok, amelyek minden tisztességes magyar malom részére annak szigorú és pontos betartását feltétlen kötelességévé teszik, hanem a közérdekekkel szembeni hazafias kötelesség.

Előjegyzési naptár
November
1
Magyar Molnárok Lapja előfizetését megújítani!

Rendeletszerű malmi könyvek régi árban!

Vámfeljegyzési-Vámcserekönyv szállítóbárcával egyesítve	5.— P	Pénztárkönyv	2.— P	Malmi munkarend, az ipartörvénynek és az új munkaügyi rendeleteknek megfelelő tartalommal, 3 darab ára (kérvénymintával)	1.20 P
Darálási könyv (árpa, tengeri stb. darálásához)	2.— P	Alkalmazottak nyilvántartási és szabadságkönyve	3.20 P	Munkabérlőhirdetmény	40 P
Gabonarakárkönyv	2.— P	Munkás- és bérjegyzékönyv	3.50 P	Váltásgkötéses vámořlések (vámcserek) könyve	2.50 P
Örleményraktárkönyv	2.— P	Zsákbárca, külön színben a gabona- és az örleményekhez. Ára 500 darabonként csomagolva	1.— P	Valamennyi könyvet az állami bélyegjelző hivatal fémszárával hitelesítve és a malomosztály alkalmassági záradékával ellátva — használatra tehát teljesen készen — szállítjuk.	
Örlési (malter) könyv	2.— P	Tájékoztató. Könyvrendelőinknek három példány díjtalan.			
Malomipari mellék munkák könyve	2.— P				
Tárolási könyv	2.— P				
Örletgyűjtő könyv	2.— P				

Legolcsóbb beszerzési forrás: **MAGYAR MOLNÁROK LAPJA** kiadóhivatala, Budapest, V., Katona József-u tca 14

A vasúti áruforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében hozott rendelkezések

A Vasúti és Közlekedési Közlönyben jelent meg a MÁV igazgatóságának 105.331. sz. hirdetménye az őszi áruforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében f. hó 15-től kezdve a folyó év végéig terjedő hatállyal életbe léptetett intézkedésekről, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 124.961/1942. K. M. számú rendeletében adott felhatalmazása alapján.

Az I. csoport hozza azt a rendelkezést, hogy a 15 tonnás, vagy ennél nagyobb raksúlyú teherkocsik a belforgalomban, valamint a német és szlovák vasúttal való forgalomban is, nem a kocsira felírt raksúly 5%-ával, hanem — amennyiben a pálya teherbíróképessége a fuvarozási útvonalon megengedi — a felírt raksúlyon felül 10 százalékkal rakhatók meg. Ez a rendelkezés azonban nem terjed ki a 15 tonnánál kisebb raksúlyú, valamint az ú. n. munkakocsikra.

A II. csoport rendelkezése, hogy a 15 tonnás, vagy ennél nagyobb raksúlyú kocsikban feladott raksúlyos áruk ezek között a gabona, az élelmények, olajosmaggogácsa stb. fuvarozásánál a fuvardíjat a MÁV csak abban az esetben számíthatja a kocsirakományú áruosztályok c) alosztályú kedvezményes díjtételei alapján, ha a fél a kocsit az azon feltüntetett raksúly 10%-ával felemelt hordképességének határáig rakja meg, illetve a fuvardíjat ezért a súlyért fizeti.

A IV. csoportban az az intézkedés foglaltatik, hogy az éjjeli rakodás rendszeresítése érdekében az olyan küldemények után, amelyeknek elviteli határideje 14 órakor, vagy ezt követően kezdődik és az átvevő a kocsit legkésőbb a következő nap reggeli 10 óráig kiírva visszaadja, a vasút az átvevőnek kocsinkint 4 órai kirakási időt a javára ír olyképpen, hogy ugyanannak az átvevőnek ugyanazon az állomáson bármilyen más küldeménye után 1943 január végéig felmerülő kocsiallaspénzből a jóváírt órának megfelelő összegű kocsiallaspénzt levonásba hoz.

Az V. csoport rendelkezése szerint a rendes nyom-

távú vonalakon fekvő állomásokon feladott, illetve odarendelt kocsirakományú küldemények rakodási idejét, illetve elviteli határidejét négy nappali órára szállították le. Továbbá mindazokon az állomásokon, amelyeken elegendő nyílt tárolóhely áll rendelkezésre, a MÁV a hat, illetve négyórás rakodási idő lejártá előtt a fél által saját költségén kirakott áruk részére a kirakási időponttól az áru tényleges és teljes elfuvarozásáig legfeljebb 24 órai fekbérmentes időt engedélyez.

A VI. csoport arról rendelkezik, hogy mindazokat a küldeményeket, amelyeknek kirakásáról az átvevőnek kell gondoskodnia, a vasút az átvevő veszélyére és költségére kirakhatja, ha az átvevő a kirakást nem kezdi meg az elviteli határidő kezdetétől számított öt óra belül. Olyan fuvarozófelek küldeményét, akik a vasárnapi és ünnepnap kirakodás elől ismételt elzárkóznak, a vasút az értesítéstől számított két óra elteltével kirakhatja az árut, amennyiben az átvevő a kirakást ezidőn belül nem kezdi meg.

A VII. csoport a kirakási díjakat ömlesztett árunál 40 fillérben, a vasúti árudíjszabás IV. fejezetének 6. pontja alatt felsorolt küldeményeknél 30 fillérben, egyéb árunál pedig 15 fillérben állapítja meg.

A VIII. csoportban a MÁV igazgatósága fel-emeli a kocsiallaspénzt akként, hogy az 0—12 óráig 50 fillér, 13—24 óráig 100 fillér, 24 órán túl pedig 200 fillér óránként a rendes nyomtávú vonalakon. A keskeny nyomtávú vonalakon a kocsiallaspénz 12 óráig 40 fillér, 13—24 óráig 60 fillér és 24 órán túl 120 fillér óránként.

Végül a IX. csoport rendelkezése a díjszabás-szerű háromnapos fekbérmentes időt a budapesti pályaudvarokon két napra szállítja le, a fekbért pedig ugyanezen állomásokon 50 fillérre emeli fel. A díjszabási rendelkezések hirdetési határidejét pedig három napra szállítja le.

Minőségi búzatermelés előmozdítása a malomban

Hogy milyen óriási érdeke fűződik az országnak búzatermelésünk minőségi megjavításához, azt ma már senkinek sem kell magyarázni. A kormányzat már évek hosszú sora óta munkálkodik ezen a téren és sem munkát, sem költséget nem sajnál a cél elérése érdekében. A fáradozásnak már is igen szép eredményei vannak. A magyar búza kezdi visszanyerni régi jó hírét. Több olyan nemesített búzafajtát termelnek már az országban, amely világviszonylatban is a legelső között foglal helyet és növény-nemesítőink büszkéi lehetnek az elért eredményekre.

Természetesen még sok a tennivaló ezen a téren. A földművelésügyi minisztériumban óriási apparátus áll az ügy szolgálatában. A mezőgazdasági érdekképviseletek is megteszik a magukét s így a leg-szebb reményekkel tekinthetünk a közeli jövő elé, amikor a magyar minőségi búzának Európa el-látása terén olyan kiváló szerepre van kilátása.

Hogy ezen a téren a malomipar is hasznosan működhetik közre, bizonyítja Tarnói József sziget-szentmiklósi malombérlő lelkes és céltudatos munkája. Tarnói József már több éve folytatja azt az eléggé nem méltányolható gyakorlatot, hogy ha malma akár uradalmi őrlesek, akár vásárlás, vagy egyéb úton olyan minőségibúzához jut, amely vető-magnak különösen alkalmas, azt külön tárolja, külön kezeli és a helybeli és környékbeli gazdák gyen-gébb minőségű búzáival kieseréli.

Eddig már mintegy 350—400 gazdát juttatott ilyen módon az ottaninál sokkal jobb búzavetőmag-hoz. Munkájának máris kézzelfogható eredményét látja, mert a környék búzaföldjeinek több mint egy negyed részén már minőségibúzáat termelnek s a kör-nyék búzatermesének minősége szemmel láthatóan erősen javult.

Azt amit Tarnói József molnármester csinál, a többi malom is megtehetné s ezzel nagy mértékben elősegíthetné a magyar búza minőségjavításának nagy és közérdekű feladatát.

Egy tervszerűen és céltudatosan véghezvitt ilyen irányú munkának nemesak az egész ország közgaz-dasága látna hasznát, hanem rövid időn belül maga az a malom is, amelynek erre a közhasznú tevő-kenységre alkalma nyílik.

Nemesak arra a közvetlen haszonra gondolunk, amely egy malomra abból kifolyólag háramlik ha általában jóminőségű búzáat termelnek környékén s így a malomba túlnyomórészt jó minőségibúza kerül

„NOVOREX” bőrszűj

a tökéletes hullószűj

nagy szűrőszilárdságú, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, víz- és hőálló, oicó, minden meghajtáshoz alkalmas.

Egyéb gépszűjék. — Varró- és kötőszűjék.

„KRAUSZÓL” folyékony szűjkenőcs, csúszás ellen.

KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZÜGYÁR

MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

őrlésre. Hanem gondolunk arra az azonnal leszámítol-ható haszonra is, amely a fajszűkülönözöt felszámításából keletkezik s amelyet az a termelő, aki tart valamit az általa termelt búza jó minőségére és ki-válóságára, szíves örömet megfizet. Hogy továbbá az a gazda, aki búzatermes megjavítását jórészen a malomnak köszönheti, a malom állandó őrletője és ügyfele marad, az csak a dolog természetéből folyik.

Szinte fel sem sorolható mindaz az előny, ami ilyen céltudatos munkából kifolyólag a közre, a termelőre és a malomra származik.

A gazda jóminőségű búzáat termel és búzájért már a legközelebbi termésében magasabb árat kap. Jó búzáat visz a malomba, tehát jó lisztet kap. Bú-zája nem fajul el, mert nem mindig ugyanazt a búzáat veti ugyanarra a talajra. Az állam szempont-jából a legelőbb és leegyszerűsített búza minő-ségjavítás. A molnár pedig magas kiaknázásban is minőségilisztet őrölhet.

A követendő példát minden hazafias molnár és malom figyelmébe ajánljuk.

A kiskorú unoka iparúzése a zsidótörvény szempontjából

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter egy vitás esetről kifolyólag akként döntött, hogy a kiskorú unokát pusztán amiatt, mert szülei az 1939:IV. törvényekben foglalt korlátozó rendelkezések foly-tán iparjogosítvány váltására nem jogosult, ellátat-lannak tekinteni nem lehet. Hogy a kiskorú unoka ellátatlannak tekinthető-e, az I. fokú iparhatóság a kiskorú és szülei, illetőleg egyéb tartásra kötelezett hozzátartozói összes körülményeinek, valamint egyé-ni és vagyoni viszonyainak gondos mérlegelésével határoz. Ha ebből a szempontból vita merülne fel, úgy az illetékes gyámhatóság véleményének meg-hallgatása után kell dönten.

A kiskorú unoka ellátatlansága esetén az ipart az unoka atyja, illetőleg gyámja nem a saját jogán és saját javára, hanem a kiskorú unoka jogán és ennek javára gyakorolhatja, mindaddig, amíg utóbbi ellátottá vagy nagykorúvá válik. A kiskorú ellátat-lansága jogaimén azonban senkinek nyerhet az 1939: IV. tc. 14. §-a ellenére a saját nevére szóló ipariga-zolványt, sőt erre figyelemmel gondos vizsgálat tár-gyává teendő az, hogy a kiskorú jogán az ipar foly-tatása nem pusztán arra szolgál-e eszközül, hogy ezáltal az 1939:IV. tc. 14. §-ának korlátozó rendel-kezéseit kijátszassák. (85.925/1942. K. K. M.)

2—3 vagon teljesítményű, jó vasműrlő-körzetű

malmot vennénk

lehetőleg Dunántúlon. — Jelige: „KÉSZPÉNZFIZETÉS”.

Ajánlatokat: Magyar Hirdető Iroda,

Budapest, VIII., Sándor-utca 7. címre kérjük

SZIVOGAZMOTOROK
FA, FASZEN
ES BARNASZEN-
tuzesre,
DIESELMOTOROK
ÁTALAKÍTÁSA
MOTOR IS GÉPGYÁR
MARTOS ES HERZ

Tűzoltó
készülékre
van szüksége?

Forduljon hozzánk!

TOTAL

rendszerű, ötféle anyaggal oltó tűzoltókészülékeink ismertetésével és árajánlattal készséggel szolgálunk:

LIGETI ÉS BIRO

BUDAPEST, V., ÁRPÁD-UTCA 10. TELEFON: 127-799

**PAPIR-
ZSÁKOK**

közvetlenül a készítői nátronpapírból, havonta egyszer 500 drb engedély nélkül is, ezenfelül engedélyezve szállítható:

50 kg liszthez	{	3 rétü darabja	48 fillér
		4 rétü darabja	55 fillér
50 kg korpához	{	3 rétü darabja	57 fillér
		4 rétü darabja	65 fillér

az összes mal felárakkal együtt

BUDAI PAPIRÜZEM

BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 15. SZÁM

Telefonszámok: 121-402 és 117-292

Kérjen nyilatkozat-ürlapot!

**PAPIR-
ZSÁK**

garantáltan nátronpapírból!

50 kg lisztre 4 rétü kb. **46 dkg-os**

50 kg korpára 3 rétü kb. **44 dkg-os**

Papírzsákjainkat cégnomással is szállítjuk.

Kérjen ajánlatot és próbászakot!

BATES PAPIRÁRU

IPARI R. T.

Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

TELEFON: 114-663

„COLUMBA-LILIPUT”

nagytelesítményű triór

kis- és közép malmoknak

Kisebb szemvesztéssel tökéletesebben trióröz, mint a lassúforgású triór-henger

STAHEL ÉS LENNER

TRIÓR- ÉS LEMEZLYUKASZTOGYÁR RT.

Budapest, VI.,
Országbíró-utca 44—46. sz.

Az olajütőmalmok vámkeresménye és a forgalmi adóváltás áthárítása

A vámoilajításra engedélyt nyert malmok a folyó gazdasági évre azzal a feltétellel kapták meg az engedélyt, hogy a vámot kizárólag olajpogácsában tartoznak beszélni az olajosmag feldolgoztatójától. Ennek az intézkedésnek tudvalevőleg kettős célja van. Bizonyos mennyiségű értékmérőanyagot biztosítani a közellátás — különösen a tejüzemek — számára. Azt az olajmennyiséget, amely az olajsajtolás alkalmából a pogácsában marad, extrakciós úton kitermelni és zsiradékgyártásunk javára fordítani.

A háború előtt az olajmalmok túlnyomó többsége az olajsajtolásért természetbeni vámot szedett. Némelyek a vámot olajosmagban, mások kizárólag pogácsában, esetleg olajban, többnyire azonban vegyesen pogácsában és olajban szedték. Utóbbiak oly módon, hogy a kitermelt pogácsa fele és a kitermelt olajból minden 5. 6. vagy 7. liter volt a vám.

A legtöbb olajmalmot a teljes kitermelt olajmennyiség után járó *fázisadót* a sajátjából fizette meg, miután az olajütési vámból erre volt fedezet s mert az alacsony — 70—80 filléres — olajárak mellett, valamint az alacsonyabb adókules idejében ez a kiadás aránylag csekély volt.

Ma azonban más a helyzet. Vidéki kisüzem 100 kg napraforgómagból, az üzemi műszaki felkészültsége és a feldolgozásra kerülő napraforgó minősége szerint 26—30 kg pogácsát képes kitermelni. Ha középértékben számítunk, akkor az olajmalmot 100 kg olajosmag feldolgozásáért átlagosan 28 kg olajpogácsát kereshet, amelynek értéke 20 pengős hatósági ár mellett 5 P 60 f.

Az ideai jóminőségű napraforgótermés mellett 100 kg magból kitermelhet a kisüzem 21 kg olajat (aljjal együtt). A 21 kg olaj értéke á 2.50 P. = 52 P 50 f aminek forgalmi adóváltása 5%-os kules mellett

2 P 63 f	—
a vámkeresményének értéke utáni forgalmiadó	
váltás 5 P 60. f után 5%-os kules mellett	—28 f
terhelt tehát az olajmalmot bevételét összesen	2 P 91 f
ami levonva a vámbevétel értékéből	5 P 60
mindössze	2 P 69 f

vámbevétel jelent. Ezt a vámbevételt terheli még a pogácsa tárolásának, megővésének, biztosításának és vasútra szállításának, valamint vagonbarakásának költsége is.

A mai üzemi költségeket azonban ez az összeg nem fedezi.

A legtöbb olajmalmot — a régi gyakorlat követésében — nem is tud arról, hogy az 500/1924. P. M. számú rendelet, a forgalmiadó-kódex 5. §-ának (10) bekezdése alapján

a kitermelt olaj után fizetendő forgalmiadó váltáságot a megrendelőre átháríthatja.

Ennek dacára ezzel a joggal csak elvétve él egyik-másik olajmalmot üzemeltetője és üzemét minden kereset nélkül, gyakran ráfizetéssel is fenntartja. Még pedig azért, mert jól tudja, hogy a gazda oda viszi örölni és darálnivalóját is, ahol a magját kiütik. Nem akarja tehát öröklőtefeleit és régi „szereseit” (így nevezzék az ország keleti részein az olajütőket) elveszíteni.

A hivatkozott rendeletszakasz bennünket érdeklő részének szövege a következő:

„A forgalmi adóváltáságot — a hűsforgalmi adó és a malomipari forgalmi adóváltás kivételével — valamint a fényüzési és általános forgalmi adókat a fizetésre kötelezettek (tehát ez esetben az olajmalmot) a vételáron felül külön összegben is átháríthatják a vevőre (megrendelőre). A külön összegben áthárított forgalmi adók összegét a forgalmi adó alapjához hozzászámítani nem lehet, ha azonban a tényleg fizetett forgalmi adónál nagyobb összeget hárítanak át, a különbözetet az adóalaphoz hozzá kell számítani. A vételárba vagy munkadíjba beszámított (nem külön felszámított) forgalmi adókkal azonban az adóalap nem csökkenthető.”

Mint látjuk, a forgalmi adóváltás áthárításának csupán egy feltétele van. Még pedig az, hogy a félnek adandó jegyzék, vagy számlában ezt az összeget *külön tételben kell* felszámítani. Ennyit pedig megér a jegyzék vagy számla kiállításával járó fáradság.

A vámoilajítás munkadíja nincs hatóságilag megállapítva. Tehát erre vonatkozólag az árrögzítési rendelet a mérvadó. Így minden olajmalmot ugyanolyan mértékben szedheti be az olajütés vámját, mint 1939 augusztus 26-án tette. E tekintetben csupán a vámoilajítási engedély feltételeként előírt az a kötelezettség mérvadó, hogy a vámot kizárólag pogácsában köteles szedni. Így ehhez a feltételhez az engedélyes olajmalmot alkalmazkodni kénytelen. Nem kénytelen azonban az olaj forgalmi adóváltáságot a vámuittető helyett a sajátjából fizetni s ezzel ipari munkájának és kockázatának legszerényebb gyümöleséről lemondani.

Különösen nem indokolt az ilyen eljárás az ideai természetben, amikor a kivételesen kitűnő minőségű napraforgómagtermésből a szerezés olyan olajmennyiséget kap, ami csak tíz évben egyszer fordul elő, így a neki jogosan felszámított forgalmi adóváltáságot meg sem éri.

Malomipari szakkönyv

Megjelent és kapható néhai Csizmazia Lajos okl. gépészmérnök, ipariskolai igazgató műve:

„A MALOMIPAR TECHNOLÓGIÁJA”

III. kiadása.

A művet Nádas László okl. gépészmérnök, felsőipariskolai tanár, a kiváló iparpedagógus dolgozta át és bővítette ki, az időszerei élet és a technika haladásának legmesszebbmenő figyelembevételével.

A könyv 220 oldalon, 180 szövegközötti ábrával foglalkozik a malomipar alapvető és legfontosabb kérdéseivel. Tömören, mégis könnyen érthetően és minden részletében korszerűen. Mestervizsgára készülőknek nélkülözhetetlen. De nem nélkülözheti a könyvet a gyakorlati molnár sem mindennapi munkája közben. A nem szakképzett malomtulajdonos, a malombérlő, a malomtisztviselő a könyv segítségével könnyen megérti és megismeri az őrlés

általános alapelveit és folyamatát és ahhoz szakszerűen hozzá tud szólni.

A mű a következő részekre oszlik:

Bevezetés.

- I. Fejezet: A malomipar nyersanyagai.
- II. „ A raktározás.
- III. „ A gabona előkészítése az őrlésre.
- IV. „ Őrlőgépek.
- V. „ Szítológépek.
- VI. „ Dara- és darcetisztítógépek.

A könyv ára füzve 8.— P, kötve (fénynyomópapíron) 12.— P. Megrendelhető a vételár és a portó előzetes beküldése vagy utánvét mellett a Magyar Molnár Lapja kiadóhivatalánál.

Molnárok! Kértétek, kívántátok, sürgöttétek a szakkönyvet. Ime, most itt van, rendelkezésetekre áll! Használjátok és tanuljatok belőle!

KÁLMÁN JÓZSEF

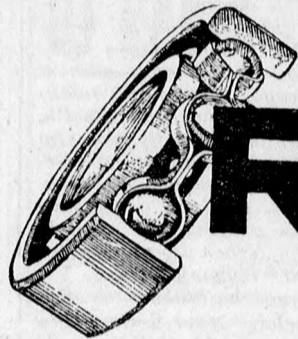
műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-u. 14
Telefonszám: 114-006 és 117-189
Összes malomszükséglettel cikkek megbízható beszerzési forrása

Speciális kazánrepedés- és maródáshegesztések

Malomipari gépek, traktor- és autöhengerek, hengerfejek, főtengelyek stb. hegesztése

CSILLAGH és WOLF „Elektrohegesztő-Ipar”
BUDAPEST, XIII., HUBA-UTCA 5/A. TELEFON: 490-317

RIV

GÖRDÜLŐCSAPÁGYAK VEZÉRKÉPVISELETE

PIRKNER ÉS ZETTNER

BUDAPEST
IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 1.

TELEFON: 186-894.

SÜRGÖNYCIM: PIRZETT BUDAPEST.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Lisztrobbanás keletkezése

Lisztrobbanás csak abban az esetben keletkezik, ha három tényező és pedig éghető lisztpor, levegő, illetve ennek oxigénje és gyújtóanyag alkalmas módon összetalálkoznak. Ha egyik tényező hiányzik, vagy nincs jelen megfelelő mennyiségben, akkor a robbanás nem jöhet létre. A pornak a levegőben kell úsznia; heverő por nem robban. A második tényező, a levegő, mindenütt jelen van ugyan, de mennyisége a helyiség térfogatától függ.

Gyújtóként valamely melegforrás, vagy villamosság, tehát e két energiaforma valamelyike léphet fel. Ütés vagy lökés is lehet a gyújtás okozója. Hogy valamely nyílt láng, égő gyufa, izzó fémrész, égő cigareta is kiválthatja a robbanást, az csak természetes, minthogy e melegforrások hőmérséklete magasabb, mint az éghető lisztpor gyulladáspontja. Egyáltalában minden hő, még ha nem is lép fel égési jelenségek között, gyújthat. Ebből a szempontból itt csak a surlódás által okozott hő — mint pl. egy melegen futó csapágy — említjük. Erőműtanilag előidéztél szikrák, mint például kőszőrűkőrön, vagy csiszolókorongon előidéztél szikrák azért nem gyújthatnak meg egy lisztporkeveréket, mert az ehhez rendelkezésre álló hőképzésük csekély. Ellenben más eredetű, több izzóanyaggal bíró szikrák bizonyos körülmények között meggyújthatják a lisztporkeveréket. Nagybőv vasrészek, csavarok, szegek stb., amelyek az őrítőkörre kerülve izzókká válnak, már gyújtanak.

Ugyancsak gyújthat egy szét pattanó izzólámpa is, az izzó és magas hőmérsékletű izzószál révén. A rövidzárlat alkalmából keletkező szikrák vagy fényvécik is meggyújthatják a porkeveréket. Gyújthat még a molnárak előtt jól ismert statikus villamosság is, amely a hajlószijak működése közben keletkezik. A szikzorogások és szíjakon nagy elektromos feszültségek gyűlhetnek össze, amelyek valamely közeli vezetőn át egyenlítődnék ki álcapó szikra alakjában. De maga a porkeverék is bírhat elektromos töltéssel. Hogy ennek következtében miként jön létre a gyújtás, eddig nincsen teljesen tisztázva. De vilámlásszerű jelenségek, amelyek ilyen alkalommal a porfelhőben észlelhetők voltak, nagyon valószínűvé teszik a gyújtásnak ezt a módját is.

Minden porrobbanás egy hirtelen fellépő, heves égési folyamat. Minden éghető levegő, oxigén szükséges. Ebből következik, hogy porrobbanás csak a szabadban, vagy elegendő levegőt tartalmazó, falakkal elhatárolt nagyobb helyiségekben keletkezik, minthogy a szobajelölt porfajták, így a lisztpor sem oxigénkeverék. A porrobbanások tehát a. n. térrobbanások, ellentétben olyan anyagoknak robbantószer okozta robbanásával, amelyek a gyújtáshoz, a robbanáshoz szükséges oxigént már magukban hordják s így a legkisebb térben is, pl. egy furatban is (háfejtés, bányászati) robbanhatnak.

A robbanási térben bizonyos határokon az alsó és felső robbanási határ) belüli keverési arány szükséges a levegővel a robbanás kiváltásához. Az alsó és felső robbanási határ azonban nem állapítható meg teljesen biztos számokkal. Víztartalom és a por finomsága azonban irányadó tényezők. Weber tanár megállapítása szerint minden m³ levegőben — 11% víztartalom mellett 23 gramm búzaliszt-pornak kell lebegő állapotban jelen lennie, hogy robbanható por-levegőkeverék keletkezhesse. Rozs-lisztnél a keverék aránya, hasonlóképpen 11% víztartalom mellett — a lisztpor finomsága szerint — 20—27 gramm közötti váltakozik levegőköbméterenként. Ezek között a számhatárok között mozog a legelőbb szervez eredetű porkeverék. Tehát a lisztlen kívül a borsó-, árpa-, maláta- és rizspor is stb. A megadott határértékeken alóli keverék nem robbanékony.

A por mennyiség légköbméterenkénti növekedése esetén a keverék robbanóképessége megmarad, de csak addig a pontig, amíg a levegő annyira telítődik porral, hogy robbanás már nem jöhet létre. Ezt a bizonyos pontot nevezzük felső robbanási határnak. A felső robbanási határ számadatait azonban nem ismerjük. A számadatait kiszámíthatók, ha egy zárt helyiségben levő levegő térmennyiségét, a por robbanási hőmérsékletét és más tényezőket pontos adatait ismerjük, illetve meghatározzuk. Így pl. a cukorporra vonatkozó adatokat Jaeckel György sorozatos és nem éppen veszélytelen kísérletek útján kiszámította és légköbméterenként 7 kg-ban állapította meg.

Egy robbanóanyaggal végzett robbanás hatását a gyújtószikra lényegesen befolyásolja. Így pl. a feketelóporok sokkal erősebb a hatása durranóanyag alkalmazása esetén, mintha gyújtószinórt használnánk. Hogy lisztporrobbanásoknál a gyújtóanyagok van-e hasonló hatása, még nem tudjuk. Kizárva azonban nincs, noha a térrobbanások esetében másképpen értékelendők, mint a repesztő robbanások. Erre a kérdésre csak a különböző gyújtóanyagok hatása következtében előálló porrobbanásoknál keletkező légnyomás számadatainak pontos ismerete mellett lehetne felelni. Ez a légkörnyomás azonban a robbanási tér terjedelme, a porfajta, a por finomsága és más egyéb tényezők szerint változó lehet. Ha pl. egy porrobbanás a szabadban történik, akkor „nyomástól” aligha lehet szó, mert a robbanási hullám nem ütközik megállapítható mértékben akadályba, ami azonban szükséges ahhoz, hogy nyomás keletkezzen. Zárthelyiségben a faloknak kell bizonyos lökést, illetve nyomást kiállniuk. Ez a nyomás azonban — a fentiek szerint — esetrel-esetremás és más lehet. Ezért helyesnek látszik, ha nyomás helyett a robbanási hullámok terjedésének gyorsaságáról beszélünk. De ezek a számok is ingadozók. Valószínűleg 2000 és 4500 másodperc-méter között mozognak.

Egy olyan porlevegőkeveréket előállítani, amely robbanási kísérletek céljainak megfelelne, csak erre a célra szerkesztett készülék segítségével volna lehetséges. Bizonyos körülmények között azonban lényeges nehézségekkel járna egy olyan egyenmű (homogén) keveréknek olyan módon történő előállítása, hogy az annak alapján nyert eredmények teljesen végtelenségig megbízhatónak legyenek tekinthetők.

Legvesélyesebbnek és legkönnyebben robbanóknak az olyan porlevegőkeveréket tekinthetjük, amelyek teljesen száraz, legfinomabb, szerves eredetű porból áll. Ha előzőleg az egyes porrészeket alkalmas tárolás folytán abba a helyzetbe kerültek, hogy felületükön levegőt sűrítettek össze, akkor a robbanási veszély még nagyobb. (Die Mühle.)

Kondicionálás vagy nedvesítés?

Szeptember 5-i számban megjelent cikkemre fenti cím alatt hozzászólás jelent meg, melyre készséggel válaszolok, miután nagyon szeretem a szakmai eszmecserét, különösen, ha kartársaimnak esetleg használható dolgot mondhatok. A hozzászóló kartársam megjegyzi, hogy cikkemben közölt dolgok nem száz százaléig helytállóak. Ezen nem vitázom, lehet hogy igaz van kollégámnak, de megjegyzései mégkevésbé azok, ha azt állítja, hogy a „kondicionálás” szarítás! Erre én csak azt válaszolhatom, hogy tévedésben van azon kartársam is, aki hasonló nézetben van, vagy ezen megállapításokkal azonosítja magát. Mert a kondicionálás ugyan arra törekszik, mint a nedvesítés és az ezt követő pihentetés, de gyorsabban és tökéletesebben. A nedvesítést itt nemcsak a búza héjába, hanem a belső, lisztes részekbe is be akarjuk vinni és egyenletesen elosztani. Ezt pedig csak úgy érjük el, ha a búzát kb. 35—45 C-fokig felmelegítjük és a felmelegítést azután lehűtés követi, akkor a héj szivós lesz és könnyebben válik el a belső résztől. A kondicionálásnak végeredményben az a fizikai hatása, hogy kisebb erő kell az őrítéshez, miután a búza belső része (endosperm) porhanyósabb lesz! A fizikai hatáson kívül kémiai hatása is lehet elérni a kondicionálással, főleg olyan lágyabb búzafajtáknál. Ugyanis a meleg hatására, hogy úgy mondjam; mesterséges utánérés következik be, ami jobb sikért, a jobb siker pedig sűrűképebb lisztet eredményez! Ezekből látható, hogy a kondicionálás nem szarítás és elsősorban csak a gyengébb búzáknál érünk el jó eredményt vele.

Hazánkban nem bír tért hódítani, mivel költséges és mi a nedvesítéssel is célt érünk. De különben is a kondicionálásnál nagyon kell vigyázni, mert minden búza más kezelést kíván és ha nem megfelelő a kezelés, többet árthat, mint használ.

Hogy nem helyes a búzákat az intenzíve történő hámozása (szárazon), az nem vitás! De ha jól emlékszem, én nedvesítésről írtam és jól nedvesített és pihentett búzát értettem akkor, amikor a felső 2—3 réteget hámozás útján értettem eltávolítani. És ez való is. Ha gyakorlati ember megfigyelt egy mosógépet, a szárítót centrifugán és az elfolyó vízben láthatja a búza felső héját, mely már a víz hatására felhasad és a centrifuga ütésétől szétfoszlik. Ha tehát kellő pihentetés után nem is „intenzíve”, csak 18—20 mm-re állított verőlécekkal, jó köpeny-felületű hámozógépen hámozzuk, még akkor is 1—2 réteget eltávolítunk a gyümölcshejéből. És ne tévesszük össze a hántolást a hámozással! Nem áll az sem, hogy az intenzív hámozás károsan befolyásolja a töretést. Nedvesítés és kondicionálás nélkül igen, de jól előkészített búzát lehet intenzíve hámozni és éppen arról tettem említést az őrítésvezetéssel kapcsolatban, hogy ma nem kell sok goromba darára törekedni, miután nem cél a sok fogós liszt, tehát nem hátrány az, ha a búzaszem belsőjében meglazulnak a keményítő-rögöcskék.

Végül pedig a töretkorpára vonatkozólag éppen a hozzászóló kartárs világít rá arra a tényre, hogy a kővön őrölt korpa különböző kohéziójú anyagokat eredményez, miután a kő intenzív őrölés és nem felbontómunkát végez, és éppen ezért tanácsoltam azt, hogy lehetőleg a felsőhéjat tartalmazó korpát ne őröljük kővön!

Végezetül pedig, hogy milyen selymet használ valaki a korpa-járaton, az tényleg felfogás dolga. A lényeg az, hogy a lisztselymeket lehetőleg szűkebb határok közé kell szorítani és 50—55-ös sodronyon nem lehet lisztet ejteni. És hogy a búzában 85% liszt nincs, erről, az ideai jóminőségű búzákat figyelembe véve, még lehetne vitázni! Hogy azt nem bírjuk még a mai malomtechnikákkal kiőrölni, ez nem vitás. De reméljük, hogy kedvezőbb körülmények között még fejlődünk technikaileg és ezt a célt jobban meg fogjuk közelíteni, mint eddig.

NAGY LAJOS főmolnár, Harta

LASZLO
MEDICAGO
KALAPÁCSOS DARALÓ
ACEL TIPUS MINDEN
LŐERŐHÖZ

REKORD
SZAB. DERCEORLO és KORPAKIORLOGEP
Malomszükséglet
cikkek előnyös árákoul!
KÉRJE ÁRJEJYZEKUNKET

LASZLO és FIA
1. és GEPKERESKEDŐK
BUDAPEST V.
ALKOTMÁNYU
25
TELEFON: 17-84-31 17-77-34

Kendoff Antal

GÉPÉSZMÉRNÖK, MALOMIPARI SZAKÉRTŐ
Malomberendezési vállalata
BUDAPEST, XIII., LEHEL-U. 64
TELEFONSZÁM: 298-036, 131-850, 151-333

Elvállal malomberendezéseket és malomátalakításokat. Állandó nagy raktárkészletek. — Nagy malomleszerelések folyamatban, úgymint: **Concordia Gőzmalom, Budapest, Transdanubia Egyesült Gőzmalomok, Nagykanizsa stb.**

Lithophob
segít!

Régi vízkövet üzembőlben leszedi, új vízkő képződését megakadályozza!

1 kilogramm alapára ..... 5 pengő
Ismerető ingyen! — Egyedűrsítő!

TOLNAI BÉLA ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI., HORN EDE-U. 20. TEL.: 12-13-62

GÖZKANOK

Tischbein-rendszerrel, 200 m² tűzfelülettel, 7 légkörök, eladó. Jelige „Express 31760” Blocknerhez, Budapest, Vilmos császár-út 33

MALMOK FIGYELMÉBE!

85 kg-os lisztes- és gabonaszákot
legolcsóbban kölcsönöz, elad.

50 kg-os négyrétű nátron papírzsák, új 55 fillér.

Óskeresztény cég!
SZELEI MIHALY

Új és használt zsák-, ponyva- és zsinagrukereskedés
BUDAPEST, IX., SZVETENAY-UTCA 13. TELEFON: 330-772

EMERGÉ a tökéletes
gumiáruk
védjegye

MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR R. T.
FÉLSZÁZADOS GYÁRTÁSI TAPASZTALAT

A szabadalmazott Graepel-féle

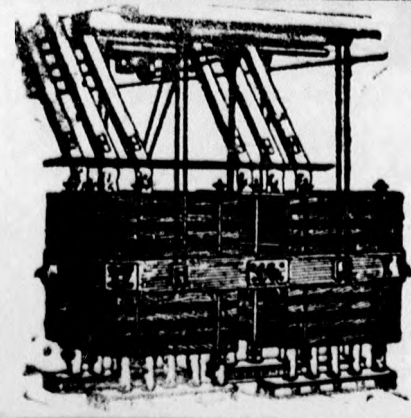
szabadonlengő siksza

nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg, mint mennyiségileg kiváló teljesítménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. — Minden szállítás egy-egy referencla. Továbbá ajánlja árpakása-, árpagyöngy- és kölesgyártó gépeit.

Prospektussai, ajánlatai díjmentesen szolgá!

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépítéset, gép- és rostalemezgyár,

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30. (Gergely-utca sarok.)
Sürgőnycím: Graepelék, Budapest, Telefon: 149-073. Levélcím: Budapest, X. Postafiók 10.

Az 1941. évi német gabonatermés minősége

Mint minden évben, úgy az idén is megjelent a németországi malomipari szaklapokban a Gabonafeldolgozás Birodalmi Intézete malomosztályának összefoglaló jelentése az 1941. évi németországi gabonatermés minőségéről és minőségi tulajdonságairól. Mint a jelentés szerzői: Dr. Brückner G. és Trognitz K. jelentésükben hangsúlyozzák, a közölt adatok kiegészítő részét képezik a termés mennyiségi statisztikai megállapításainak. Az egyes minőségi tulajdonságok összehasonlítása, valamint rendkívüli jelenségek további tanulmányozása a tudomány számára is új ismereteket jelentenek.

A jelentéshez táblák vannak csatolva, még pedig külön a búza és külön a rozs számára. A táblákon tartományonként vannak csoportosítva a megvizsgált vizsgálatok eredményei. Minden megvizsgált gabonaminta átlagban 10.000 tonna learatott gabonamennyiségnek felel meg. A megvizsgált 1821 mintából 117 rozs- és 644 búzaminta volt.

A vizsgálat átlageredményei szerint: A viztartalom a kedvezőtlen időjárás, talajmenthi fagyok, esőzések és a késedelmes beérés következtében még nagyobb ingadozást mutatott, mint az előző évben. A birodalmi átlag rozsnál 18,0, búzánál 18,2 volt. (Az előző évben 17,1 és 17,8).

A hektolitersúly birodalmi átlagban rozsnál 70,8%, búzánál 74,2%, ami tekintettel a rendkívüli árak alapját képező szokványos 70-72 kg rozs hl-súlyra, jónak mondható. Az átvételi árak alapján képező szokványos 40%-a felelt meg. A normálsúlyt 31% haladta meg. Alatta maradt 29%. A búza számára megállapított szokványos 75-77 kg volt és az egész búzatermés 26%-a felelt meg ennek a súlynak. Felülmaradt a termés 13%-a; alatta maradt 61%.

Hamutartalom. A búzatermés átlagos hamutartalma 1,91% volt. Ez némi emelkedést mutat az előző év hamutartalmával szemben. A rozs átlagos hamutartalma 1,82%, az előző termésév 1,76%-ával szemben.

A sikértartalom megállapítására fektették a vizsgálatok alkalmával a súlyt. A vizsgálati és értékelési módszerek mindenben megfeleltek az eddig követett gyakorlatnak. A nedves sikértartalom 13,2 és 37,2% között ingadozott. Így a birodalmi átlag 21,5% nedves sikértartalomnak felelt meg és 1,1%-kal mulja felül az előző évi eredményt. A sikér duzzadási állagszáma 11, ami a vizsgált búzamin-ták jó sikérminőségére mutat. Tehát 2 egységgel magasabb, mint az előző évben. A megvizsgált 644 búzaminta közül 270, tehát 41,9% mulja felül a sikér-búzákra előírt legalacsonyabb 4050-es minőségszámot. Ebből a 270 búzamin-tából azonban 109 minta, tehát 16,9% a sikérbúzák részére előírt feltételeknek annyiban nem felelt meg, hogy a nedves sikér mennyiségére és a duzzadási számra vonatkozó előírások részben nincsenek meg teljesben.

A keverékességi átlag rozsnál 4,5%, búzánál 1,3%, tehát alacsonyabb, mint az elmúlt gazdasági évben.

A csirataralomra vonatkozó azok az aggodalmak, amelyeket a kedvezőtlen időjárás, nagy esőzések okozott, nem bizonyultak alaposnak. A rozsban és búzában megállapított csiraszázalék csak lényegtelenül magasabb az előző évinél. A búza átlagos csirataralma 1,5%, a rozszé 3,7%. Ha azt vesszük alapul, hogy búzánál 3%, rozsnál 5% a sütőképesség szempontjából még elviselhető csirataralom, akkor megállapíthatjuk, hogy az egész rozstermés 77%-a és a búzatermés 86%-a a kritikus határon alul maradt.

Az előző évvel szemben tekintélyesen emelkedett az anyarozs tartalom és sok az üszkös gabona is. Felül a sok poloskaszúrásos rozsminta.

Állandóságban — mondja a jelentés — az 1941. évi termés jó középértékűnek minősíthető. Ez különösen a búzára vonatkozatható. Minthogy a termést nem lehetett mindenhol megfelelő száraz állapotban behordani, a viztartalomra, mint a legtöbb tárolási kár okozójára, különös gond fordítandó.

MEGJELENT A CSIZMAZIA-NÁDAS A MALOMIPAR TECHNOLOGIÁJA CÍMŰ SZAKKÖNYV ÁRA FÖZVE 8.— P, KÖTVE 12.— P K A P H A T Ó A MAGYAR MOLNÁROK LAPJA KIADÓHIVATALBAN BPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 14

H I R E K

— **Élelmiszerek és mezőgazdasági termékek postai szállítása.** A posta vezérigazgatóságának 254.700. sz. rendelete értelmében a szállítási korlátozás alá vont közszükségleti cikkeknek (pl. liszt, zsir, cukor stb.) postára adása kihatást képez. Ennélfogva a postahivatalok lehetőleg már a kiadományok feladásánál tartoznak ellenőrizni azok tartalmát. A postának jogában áll a gyanús tartalmú postacsomagot felbontani és amennyiben szállítási engedélyhez kötött élelmiszert talál benne, a feladó ellen feljelentést kell tenni. A korlátozás alá eső élelmiszerek és egyéb mezőgazdasági termékek kizárólag szállítási igazolvánnyal adhatók postára. E cikkek közé tartoznak a többek között: a búza, rozs, kétszeres, zab, árpa, kukorica, ezek lisztjei és örleményei, búzadara, kukoricadara, zsir, háj, szalonna, ételzsir, étolaj, mindennemű abraktakarmány stb. Szabadon szállítható az olvasztatlan vaj, valamint a friss hús 10 kg súlyig.

— **A szeptemberi ármozgalom.** A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal által közzétett adatok szerint a nagykereskedelmi index 1942 szeptember végén 153,2 volt, az előző hóvégi 150,7-del szemben (1929=100). Ugyanezen időpontban a létfenntartási index lakbérrel együtt 154,5, lakbér nélkül 176,0 volt, az előző havi 153,9, illetve 175,2-del szemben (1913=100).

— **Ezeresztendő szalma.** A Gurtweil németországi községben levő malmot elsősorban a St.-Gallen svájci város kolostorának egyik régi okiratában említik meg, mégpedig a 894. évben, tehát több mint egy évezred előtt. A malom 1885 óta a württembergi Altbierlingen községből származó Weber-család birtokában van. A középkorban ez a gurtweili malom Gutenberg lovag birtokához tartozott. Később Gurtweil községgel együtt a St.-Blasiensbeli kolostor tulajdonába ment át. A kolostortól 1716-ban a weilheimi Stiegler András kapta meg a malmot. 1781-ben a malom visszaszállott a kolostorra, amelytől a Dogern községből származó Riedmüller Valentin vásárolta meg 8550 forintért. Többször tulajdonosváltás után végül 1885-ben Weber Antal birtokába került, akinek Ágoston nevű fia a történelmi nevezettségű és évezredes multra visszatekinthető malmot jelenleg is üzemben tartja.

— **Törökország argentinai búza- és lisztvásárlása.** A gabona- és lisztexportáció tárgyában Argentínával folytatott tárgyalások arra vezettek, hogy Argentína 300.000 q búzát és 150.000 lisztet fog Törökországnak szállítani. A gabona kilogrammjáért a törökök 4 piasztért fizetnek a bevásárlás helyén. A szállítás ennek ellenében kilogrammonként 20 piasztérbe fog kerülni. Tehát a búza összesen kilogrammonként 24 piasztérbe kerül a török államnak hazaszállítva. Ez az ár még mindig kisebb, mint a búzáért megállapított törökországi 30-35 piasztér legmagasabb átvételi ár. De mindenesetre mélyen a szabadkereskedelmi búzaár alatt marad, amely az utóbbi napokban 50 és 70 piasztér között ingadozott.

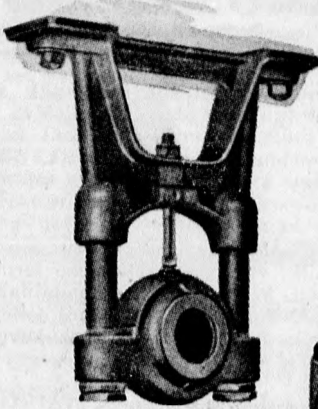
— **A vízi- és a szelmalmok törvényes védelme Hollandiában.** Kormányrendelet jelent meg Hollandiában arról, hogy a víz- és szelmalmok lebontani, vagy megváltoztatni, illetőleg átalakítani nem szabad. Kivéve, ha azok túlnyomólag fémből készültek. Tilos továbbá ezeket a malmokat eredeti rendeltetésüktől eltérő célra berendezni, vagy pedig eredeti rendeltetésük teljesítésére alkalmatlanná tenni. A rendelet ellen vétőkre szigorú büntetés vár.

— **Kitünő a japán rizstermés.** A japán földművelésügyi miniszter nyilatkozata szerint a rizs legutóbbi termésbecslése rendkívül kedvező. Bár vetésterülete változatlan maradt, a várható termés a múlt évi 55,1 millió kokuval szemben az idén elérhetőleg a 67,3 millió koku is el fogja érni. A szeptemberi erős tájfun dacára az idei emelkedés 22,2%-ot tesz ki. A legutóbbi 5 év termésátlagához viszonyítva az emelkedés 3,9 millió koku, azaz kerekén 6%-ot tesz ki. Bár ezen adatok szerint Japán rendkívül jó rizstermésre számít, a helyettes földművelésügyi miniszter rádióbeszédében mégis szükegesnek nyilvánította a fogyasztás még szigorúbb szabályozását és annak a reményének adott kifejezést, hogy a gazdaságszolgálat a rizs beszállításában kielégítő készséget fog tanúsítani.

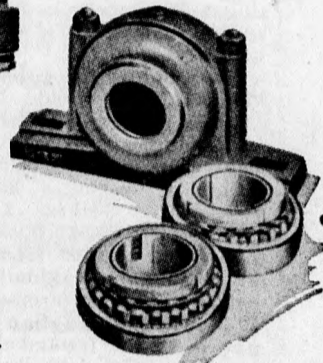
— **Hírek a vidéki malomipar köréből.** A Kiskunsági Malomipar. Kereskedelmi Műszaki Rt. igazgatóságába beválasztotta Oláh Miklóst és Wenczel Lajost. — A Szalkai Gyártelep és Mezőgazdasági Rt., amelynek üzemei között nagyobb malma és növényi olajgyára is van, cégszövegét megváltoztatta. Az új cégszöveg: Terményfeldolgozó és Értékesítő Rt.

SKF KÖZLŐMŰELEMMEK

beépítése

gazdaságos és üzembiztos

Korábban és gazdaságosan tervezünk és átépítünk közlőműveket és malomipari munkagépeket (hengerek, köjárt, siketű, daráló, stb., felvonó, stb.). Képzett szakmunkáink és szerelőink a tervezést és kivitelezést a legmodernebb gépek el. Katalógusokat, ismertetőket az érdeklődőknek rendelkezésre bocsátunk, terveket, költségvetéseket díjtalanul készítünk.

SKF

SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY R-T. BUDAPEST, IX., ÜLLŐUT 55.

ÚJ PAPIR-LISZTES-ZSÁKOT

háromrétű valódi nátronpapírból talppal ellátva, 50 kilogramm befogadásúhoz darabonként 42 fillérért

500 darabig — engedély nélkül — azon felüli mennyiség — engedélyre, azonnal szállít!

Salva

MŰSZAKI CÉGNÉL, Telefon: 298-559 BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 5. SZ

léngörgő lovaskocsin

ÚJÍTÁS!

a gumibány idejére lecserelehető vastalpi kerekek!

Gyártja: ORENSTEIN ÉS KOPPEL MAGYAR RESZVÉNY-TÁRSASÁG Budapest, VI., Vilmos Császár-út 31.

EMAG-rendszerű

„SZITTYA” tengericsírátlanító és darálóberendezés

a csírátlanítást és darálást teljesen új eljárás szerint végzi és a tengeriörlést leegyszerűsíti.

Gyártja: **VADÁSZTÖLTÉNY-, GYUTACS- és FÉMÁRUGYÁR Rt.**

(ezelött ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR)

Budapest, VI., Váci-út 19.

Telefon: 298-960.

Sürgőnycim: EMAG

FELEKI
na prafor góhaja lógép
különösen bevált
Megrendelhető:
KEMÉNY MANÓNÁL
Budapest, V., Akadémia-u. 21

— Palesztinában narancsot kevernek a kenyérliszthez. Az ottani kormány rendeletére a kenyérliszthez 15% örölt narancsliszttel kell keverni. Az eljárásról közelebbi értesítés hiányzik. Valószínűnek tartjuk, hogy a narancsot, vagy talán csak a héját, megfelelő szárítás után finomra őrlik és ekként keverik a kenyérliszthez. Az ilyen keverék élettani értéke elvitathatatlan, minthogy a narancs egyike a legtöbb „D” vitamint tartalmazó termékeknek. Kérdés azonban, hogy hogyan szabadulnak meg illóolaj tartalmától, amelynek a narancs jellegzetes szagát köszönheti és amely a kenyérhez keveredve annak nemcsak ízét, de szagát is lényegesen megváltoztatja.

— Svédország gabonatermése. A svéd statisztikai hivatal legutóbbi becslése szerint Svédország az idén gyenge közepetérrel számolhat. Az előző évi rendkívül gyenge terméshez viszonyítva azonban mégis jelentékeny javulás következett be. A Hivatal számításai szerint a következő terméseredmények valószínűek: őszi búza 2.746.000 (1.899.000), őszi rozs 4.233.000 (2.718.000), tavaszi búza 1.773.000 (1.411.000), tavaszi rozs 91.000 (74.000). Az eredmények mérésében vannak kimutatva. A zárjelben levő számok az előző év termésmennyiségét jelentik.

— Törökországban mazsolával keverik a kenyeret. Mint Isztambulból jelentik, Manissa város vezetősége elrendelte, hogy a kenyérhez 20% mazsolát kell keverni. A városi vezetőség ezzel kettős célt kíván szolgálni. A nagy mennyiségű mazsola fogyasztását előmozdítani s egyben a lakosság ellátását javítani. A rendelkezéssel egyidejűleg a kenyér fejadagot az eddigi 300-ról 360 gr-ra emelték fel.

Használt malomipari gépeket, hengerszékeket

veszünk, cserélünk

Forduljon bizalommal:

Rácz Armin és Társa céghez
Budapest, VI., Ó-utca 7. Telefon: 118-698 és 125-011

NÁTRON PAPIRZSÁK

minden méretben, 1—2—3—4—5 és többretű minden örleményhez, hüvelyeshez.

Közvetlenül szállítja a

PAPIR- ÉS PAPIRZSÁKÜZEM

BUDAPEST, III., ÁRPÁD FEJEDELEM-ÚTJA 47

TELEFON: 152-308

Különleges árajánlatunk:

50 kg.-os

3-rétű liszteszsák 44 fillér

minden felárral együtt.

500 darabig igénylés nélkül
raktárról szállítható!

KÖZLEMÉNYEI

MEGHÍVÓ.

A Főmolnárok Országos Szövetsége 1942. évi november hó 15. napján, határozatképtelenség esetén 1942. évi november hó 22. napján délelőtt 11 órakor Budapesten, VI., gróf Zichy Jenő-u. 4. sz. alatt, az Országos Iparegyesület székházában

rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a tagokat ezúton meghívjuk.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1942. október 11-i rendes közgyűlés határozatai alapján:
  - a) A Szövetség felterjesztése az Iparügyi Miniszter Úrhoz a malombérletek szakemberek részére való juttatása tárgyában.
  - b) Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a volt megszállt területeken gyakorlatot szerzett, előrehaladott koruk és kellő nyelvtudás hiánya miatt mestervizsgát tenni képtelen molnárokat daráló-engedélyhez juttatása tárgyában.
  - c) Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a kontárkérdés gyökeres megoldása tárgyában.
  - d) Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a munkabérendelekek megtartásának különösen a visszacsatolt területeken való fokozottabb ellenőrzése tárgyában.
3. A szövetségi alapszabályok többrendbeli módosítása, különös tekintettel a malombérlők szövetségi tagságára, valamint az 1942. október 11-i közgyűlés határozataira. (Tárgyalásra kerül az alapszabályok 1., 2., 3., 6., 8., 10., 11., 13., 15. és 16. §-ainak módosítása iránt előterjesztett javaslat.)
4. Tisztújítás.
5. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 8. §-a szerint a rendes tagok csak akkor gyakorolhatják szavazati jogukat, ha egyévi tagdíjnal nagyobb hátrálékban nincsenek.

Az alapszabályok 11. §-a szerint a szavazás rendes tagnak adott meghatalmazás útján is gyakorolható, a meghatalmazott azonban önnél több szavazatot így sem adhat le.

Az alapszabályok 12. §-ának i) pontja szerint a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyeket legalább 8 nappal a közgyűlés előtt juttatnak az elnökséghez.

Budapest, 1942. évi október hó 22. napján.

dr. Görgey s. k.
orsz. elnök

Vörös s. k.
ü. v. elnök.

MEGHÍVÓ.

A Főmolnárok Országos Szövetsége 1942. évi november hó 15-én d. e. fél 11 órakor Budapesten, VI., gróf Zichy Jenő-utca 4. szám alatt, az Országos Iparegyesület székházában választmányi ülést tart, amelyre a választmányiak hivatalbóli és választott tagjait ezúton meghívom.

Tárgy: Folyó ügyek. Rendkívüli közgyűlés előkészítése. Jelölések a tisztújításra.

Budapest, 1942. évi október hó 22. napján.

Vörös Gyula s. k.
ügyvezető elnök.

A FOSZ ALAPSZABÁLYAI úgy rendelkeznek, hogy a közgyűlés csak akkor határozatképes, ha azon a tagok egyharmad része jelen van. Ha ennyien nincsenek jelen, 8 nap múlva, de legfeljebb 30 napon belül új közgyűlés tartandó, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

Még olyan egyesületnél is, ahol a tagok legnagyobb része egy helyen lakik, ritkaság, hogy az első közgyűlés határozatképes legyen. Mennyivel nehezebb ez ezres taglétszámmal rendelkező olyan egyesületnél, mint a FOSZ, amelynek tagjai szerte az országban elszórtan élnek. Ezért kell nekünk mindig két közgyűlést hirdetni, abban a biztos tudatban, hogy az első nem lesz határozatképes. Ezt azonban természetesen nem közölhetjük a tagokkal és nem

Eredeti KREFELD! hernyóselyem
Szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangú minőség. Meglepően olcsó árak.

Vezérképviselőt:

HOFER MŰSZAKI OLAJ ÉS VILLAMOSSÁGI KFT.
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.
Telefon: 228-289

üzenhetjük nekik, hogy az első közgyűlésen nem érdemes megjelenniük, mert úgysem lesz határozatképes a közgyűlés, így azután előfordul, hogy néhányan, akik erre nincsenek figyelemmel, messziről felutaznak a közgyűlésre. Ennek akarjuk elejét venni olyan alapszabálymódosítással, mely szerint első alkalommal se keljen a közgyűlés határozatképeséig, ha a tagok egyharmadának jelentése, hanem csak egy meghatározott kisebb számú tagnak jelentése. Ezt a számot majd az alapszabálymódosításról tárgyaló legközelebbi rendkívüli közgyűlés fogja meghatározni.

FELHÍVÁS TAGJAINKHOZ. Rendkívüli közgyűlésünk meghívójának tárgysorozatából láthatják tagjaink, hogy ezen a közgyűlésen miről lesz szó. Ezek elsősorban a tagokat, nem pedig a vezetőséget érdeklik. Felkérjük ezért tagjainkat, hogy az iparügyi miniszter úrhoz teendő felterjesztések tárgyában közöljék velünk észrevételeiket, indítványait, minden hozzászólást, amelyet a felterjesztések megszerkesztésénél fel tudunk használni, köszönettel visszük.

KÉRELEM A MUNKAADÓKHOZ. A Főmolnárok Országos Szövetsége 1942. október 11-i közgyűlésén sok panasz hangzott el tagjaink részéről amiatt, hogy ők szívesen irnának a szaklapokba szakcikkeket, munkaadójuk azonban ezt nemcsak hogy nem látja szívesen, de egyenesen tiltja. Arra kérjük az igen tisztelt munkaadó urakat, ne tiltsák ezt meg alkalmazottaiknak, mert saját érdekük ellen cselekszenek. Nem lehet ugyanis vitás, hogy az az alkalmazott, akinek ily módon nincs alkalma szakmai kérdésekhez hozzászólni, aki nem fordulhat a nyilvánossághoz, az előbb-utóbb nem fog törődni a szakmai kérdésekkel, elfordul maga is a nyilvánosságtól és nem fogja olvasni a szakcikkeket, elmarad az ön-maga művelésében, ami egyrészt az ő kára is, de kára a munkaadónak is. Reméljük és elvárjuk tehát a munkaadó uraktól, hogy tilalmukkal ne állják útját alkalmazottaik önművelésének. Tagjainkat pedig, akik ily tilalommal nem találkoznak, arra kérjük, írjanak a szakmai kérdésekről minél többet, ha írásaik hívója eléri a kívánt színvonalat, biztosítjuk részükre a szakajtó nyilvánosságát, azok pedig, akik a munkaadó tilalma folytán nem írhatnak, vagy küldjék be cikkeiket álneven, vagy e sorokra hivalkozással próbálják meggyőzni munkaadóikat tilalmuk káros voltáról.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
DR. KARÁCSON JENŐ

Merkantil-nyomda (Felelős vezető: Horváth Ferenc), Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 43. szám

EREDETISVÁJCI SZITASSELYEM

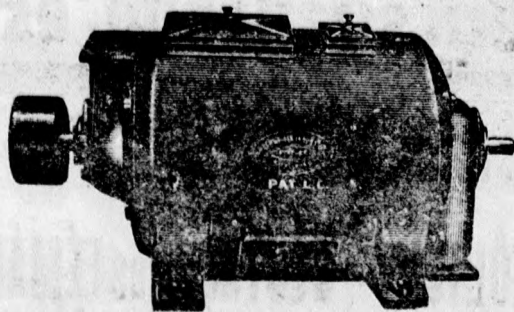
ALBERT WYDLER (Zürich) Márka

szavatolt tartósságáért és a legnagyobb szítáló-képességéért. Azonnali szállítás friss gyári áruból.

Képviselő: **KOZMA SÁNDOR**, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.G. SRTASSBOURG konstrukciója

PAT L.-C. töretkorpagép

Fehébb és több liszt.

Könnyű meghajtás.

Egyszerű beépítés.

Alacsony fordulatszám.